Autorul Zeno Millea (văzut de alții...)

ARGUMENT

De ce acum?

Pentru că momentul „bilanțului” bate la ușă.

De ce… tocmai acum?

Pentru că nu este vorba numai de „bilanțul” meu biologic, ci şi de unul (să-i zicem) filogenetic, de un moment de cumpănă cu rezonanță național-existențială.

De ce aşa?

Pentru că prefer să vorbească alții despre mine şi, firește, cărțile mele, pe care le-am scris având ceva de spus, ceva ce ar trebui să dăinuie în timp spre a servi românilor (de vârf – sau de rând) în momentul când vor binevoi să se trezească şi să (re)evalueze tot ceea ce ține de valorile naționale – de la identitate până la patrimoniu – în vederea apărării şi prezervării acestora, deziderat de neconceput fără cunoaşterea istoriei, mai îndepărtate sau mai apropiate, fără conştientizarea amenințărilor care pândesc aceste valori şi fără cunoaşterea neprietenilor care se află în spatele lor.

De ce aici?

Din mai multe motive.

O dată, că din rațiuni pecuniare nici nu pot să mă gândesc la vreo reeditare (retipărire).

În al doilea rând, că deja tirajele inițiale au fost unele modeste.

În al treilea rând, că lumea începe să se dezobişnuiască să mai citească volume tipărite.

Şi, în fine (de fapt – în primul rând), pentru că publicul, inclusiv cel „țintă”” (tineretul – fiind vorba de o sperată „trezire” de viitor), dacă citeşte ceva, o va face cu precădere (ca să nu spun exclusiv) pe internet.

Desigur, cel ce vrea să ştie cine şi ce este (a fost) Zeno Millea – o poate afla citindu-i cărțile. Dar, pentru că uzanțele o cer şi, pe de altă parte, pentru a nu-i supune la eforturi dezagreabile şi/sau deziluzii pe unii cititori, în cele ce urmează va trebui făcută şi o prezentare a autorului şi a cărților sale.

Nu-mi place să vorbesc despre mine. Normal şi firesc mi se pare să o facă alții (inclusiv în ceea ce priveşte cărțile). Drept care, în continuare, sub genericul *„Zeno Millea văzut de…”*, diverse personalități îşi vor spune părerea. (De menționat că, pentru a nu încărca textul, am renunțat la ghilimele, fiind mai mult decât clar şi explicitat că este vorba de citate!)

În ceea ce priveşte cele nouă volume ce urmează a fi reproduse (integral sau parțial), la primele (primul, cu precădere) voi recurge la o reflectare mai amplă a ecourilor de presă, la următoarele rezumându-mă, de regulă, doar la obişnuitul text sintetic prezent pe ultima copertă.

Pe vremea „evitării capcanelor”...

... a „rezistenței

sub acoperire”...

... a „bilanțului”

ZENO MILLEA

Văzut într-un volum lexicografic:

Millea Zeno (n. 3 mai 1934, Cluj)

Medic primar de chirurgie generală şi de chirurgie plastică-reconstructivă

Provenind dintr-o familie de intelectuali (tatăl licenţiat în teologie şi drept iar mama profesoară de pian), a absolvit Facultatea de Medicină Generală din Cluj (1958), secundariatul în chirurgie la Clinica I Chirurgicală din Cluj (1960-1963) după care a fost numit ca medic specialist la Spitalul Municipal Aiud, unde a devenit medic primar şi şef de secţie (1979-1999). În prezent este pensionar.

Şi-a desăvârşit perfecţionarea în cadrul unor cursuri variate: anestezie-reanimare (Tg. Mureş, 1964), chirurgie de urgenţă (Cluj,1966), chirurgie plastică (STCPR, Bucureşti 1969-1970), traumatologie (Cluj, 1973), chirurgie hepato-biliară, chirurgia colonului şi chirurgia peretelui abdominal (Spitalul Cantacuzino, 1975, 1979 şi 1989) ş. a.

Este autor sau coautor a peste 100 de lucrări, 35 publicate, celelalte comunicate, dintre care: „Alopecie întinsă după radioterapie (rezolvare chirurgicală prin soluţie tehnică inedită"), „Echinococoza musculară primitivă", „Dimensiuni şi localizări rare în chistul hidatic abdominal al copilului", „Apendicită acută catarală–apendicită cronică" – studiu pe 1000 cazuri, care demonstrează că aşa zisele apendicite catarale nu sunt decât epifenomene ale limfadenitelor mezenterice iar apendicita cronică o sechelă a acestora ş. a.

Domenii preferenţiale: chirurgia chistului hidatic (una dintre cele mai bogate statistici pe plan naţional şi cea mai amplă în plombajul epiploic intracavitar), a eventraţiilor (contribuţii personale în utilizarea lambourilor aponevrotice şi a dermului liber sau pediculat), plastiile cu PLD şi PLT în urgenţă sau urgenţă amânată, chirurgia reparatorie a scalpului (cu soluţii tehnice personale) etc.

Alte activităţi: membru al Consiliului Local Aiud, publicistică („Timpul – 7 zile în România şi în lume", Bucureşti).

Hobby: pianul, dragoste unică şi neafectată de trecerea timpului. [**Chirurgi români la început de veac XXI,** Ed. Răzeşu, 2004, pag. 142]

Văzut de către un cărturar, publicist de elită:

…"*Timpul – 7 zile"*, săptămânal pe care Zeno Millea îl onorează cu colaborarea sa de o foarte bună bucată de vreme.

Întâlnirea noastră a fost provocată de interesul comun faţă de fenomenul ciudat pe care îl reprezintă revizionismul hungarist. Un cercetător mai vechi al lui îl numea, pe bună dreptate,"*un caz unic de patologie istorică"*.

Într-adevăr, credinţa în rolul conducător pe care s-ar cuveni să-l joace în Europa Centrală „*Ungaria Mare"* nu are susţinere în realitatea istorică a regiunii. Ea se întemeiază exclusiv pe episodul conjunctural cunoscut sub numele de „*Dualism"*. (…)

Atunci când victoria principiilor democratice a dus la descompunerea construcţiilor imperiale din Europa Centrală şi de Est, împotriva acestui proces istoric ireversibil s-au mobilizat argumentele unui „*drept istoric"* venit de pe altă lume. Lăsând de-o parte grava distorsionare a realităţii pe care încercau să o transforme în temei de acţiune, e de observat că însăşi contrapunerea „*dreptului istoric"* acestei realităţi releva caracterul anacronic al întreprinderii.

Din acest punct de vedere, nici măcar hitlerismul german de mai târziu nu a ajuns la culmile atinse de isteria hungaristă de după Trianon. Un istoric american a putut vorbi, pe bună dreptate, despre fenomen ca despre un „*protofascism”*. Cronologic rânduind lucrurile, am putea socoti însă „*hungarismul”* de după Trianon ca un „*prenazism”*, ca înaintemergătorul isteriei rasiale naziste.

În cele ce urmează, Zeno Millea monitorizează manifestările ultime ale acestui „*caz de patologie istorică”*, ipostazele noi în care ni se înfăţişează astăzi, persistenţa pornirilor monomane pe care le promovează, infiltrarea lui insidioasă în discursul politic contemporan.

Nu mai este nevoie să subliniez importanţa cercetării întreprinse de autor. (…)

Cât priveşte intenţiile de viitor ale lui Zeno Millea să lăsăm să vorbească timpul.

Personal, nu cred că el va renunţa la continuarea lucrării unice şi mai mult decât necesare la care trudeşte de ani. Cu atât mai mult cu cât agresiunea antiromânească a hungarismului continuă. Şi, în contrasens flagrant cu trendul care defineşte Europa de mâine, am îndrăzni să credem că se va înteţi. [Am reprodus fragmente din prefaţa cu care regretatul **Adrian Riza** m-a onorat, în 2003, cu ocazia apariţiei volumului **Mişcarea Revizionistă Maghiară**.]

Văzut de către un erudit teolog al BOR:

M-am convins că despre asta este vorba, de îndată ce am luat la *pasul judecăţii* alte două cărţi ale insolitului medic chirurg, şi anume: „Antiromânismul moderat şi radical” şi „Ispăşind vina de-a fi rămas acasă…”. Şi pentru că nu poate spune că în viaţă n-a avut parte de prietenii care se schimbă, iată-l trecând aproape singur pe coridoarele gândului, pentru a ajunge dincolo de *fericirea,* despre care Kierkegaard scria că: *„trebuie să fi trecut pentru a avea dreptul să spunem că a existat”* (?!). Iar, dacă am lua în calcul faptul că arborele genealogic al domniei sale, deopotrivă simplu şi misterios, are ascendenţă pe linie paternă în Mărginimea, cea atât de ortodoxă şi românească a Sibiului (de unde provine tatăl, licenţiat în drept şi teologie) şi că, în ce priveşte mama, se poate mândri că are „pecetea” sângelui albastru (mama, Etelka, aristocrată maghiară catolică, pur sânge, n-a ezitat să-şi schimbe numele în românescul Otilia, ca urmare a şicanelor venite chiar din partea maghiarilor pentru „culpa” de a se fi căsătorit cu un român), la care mai adăugăm şi firea eminamente donquijotescă (a preferat să-şi slujească cu o loialitate inegalabilă iluziile, în loc să lupte cu „balaurii” adevăraţi şi care i-au subtilizat atât de consistenta moştenire din Cluj-Napoca, zona privilegiată Donat, jecmănindu-l în acest fel de sume cu multe zerouri în valută), ei bine este limpede că: „*fiecare este ceea ce este şi în acelaşi timp altceva”.* În cauza doctorului scriitor, Zeno Millea, *„taina lui de poveste şi de lume”*, de singurătate liniştită, de onestitate şi dăruire fără seamăn (a fost cu adevărat doctorul fără de arginţi), chiar dacă pare înfrăţită cu o anumită fatalitate: „*rămâne dincolo de cuvinte” (…)*

Nu vom intra aproape deloc în fiinţa cărţilor, dintr-un motiv simplu: ar însemna să ne amestecăm în ceea ce pare un autoportret; pentru că există în aceste două cărţi, ca de altfel în toate scrierile sale, totul: *„romantismul său, iubirile sale, visele sale, orgoliul său, iluziile sale, amintirile sale, disperările sale”;* şi pentru că ne temem că nu putem, precum domnia sa, să circumscriem „universul în care a crescut şi a deschis ochii asupra lumii înconjurătoare, i-a pipăit catifelările şi asperităţile, i-a cercetat luminile şi umbrele, a visat, a semănat şi a cules, a câştigat şi a pierdut, a cunoscut fericirea (o zi cât un veac); a asistat împietrit la năruirea ei şi a luat-o de la început”; poate de aici tenacitatea sa, solitudinea sa, uşoara melancolie, sfiala abia disimulată, dificultatea de a mai trăi oricum (…). Aşadar, acest „mohican” este cu certitudine printre ultimii fideli ai „imprudenţei” de a-şi iubi Patria cu acea convingere potrivit căreia: „câtă vreme există un singur om care spune adevărul, nu există ticăloşie perfectă”; iar dacă convingerea lui este totuna cu iubirea, este limpede că o mare iubire nu poate fi niciodată un fiasco. Şi, pentru că adevărul nu poate fi în acelaşi timp „martirul doborât la pământ” şi „călăul sinistru” (acea taină provocată nu de lipsa evenimentelor, ci de excesul, perfidia şi persuasiunea lor), iată, surprinde şi „fermitatea, la limita încăpăţânării, cu care îşi duce la îndeplinire proiectele, deloc puţine şi deloc banale”, într-o lume în care nimic

aproape nu se mai face aşezat, cu convingere, metodic, dezinteresat din raţiuni de demnitate, angajat, pe de o parte.

Pe de altă parte, temperamentalul Zeno Millea are gândul ciulit într-una la semnalul de alarmă al globalizării şi reaşezării etnice (pe alte criterii decât cele ale firescului, adevărului, înţelepciunii); având mereu încă „ceva închis în sine", revelă indubitabil „o sensibilitate tulburată de timpuriu". Poate, tocmai de aceea, dar, o prelungită stare de crispare şi deziluzie, ale unor dureri şi dorinţe exprimate, nicidecum „extremisme patriotarde", nu se prea întrezăreşte a fi ameliorată, câtă vreme atât de incertul viitor nu anunţă personalităţi, decizii şi un spirit pe măsura imperativelor timpului, şi în care încă mai fac istoria faptele mărunte, dar grave, politicianismul, amatorismul, imoralitatea, consecinţele deopotrivă mincinoase, periculoase, pervertite, menite „a ne spurca şi amărî mereu sufletul; şi cum să nu fie aşa, când (aşa-zis) elitele politice, de atâta amar de vreme, nu ne oferă decât „un surogat toxic", livrat şi acceptat drept recuperare a istoriei şi a valorilor naţionale, democraţie şi libertate (…).

*

Acesta este omul, la fel ca şi cărţile sale, pus pe trezirea amintirilor şi mândriei, care se construieşte în copilărie şi tinereţe, mai ales, de a fi un român de condiţie (având un profil profesional şi uman atât de firesc şi de desuet, coborând evident din vremurile bune ale României). Şi, câtă vreme noi, cei mulţi, glisăm, doctorul Zeno Millea continuă să creadă că: „niciodată patriotismul nu va fi o valoare vetustă pentru cine are identitate; rădăcinile şi apartenenţa la un grup sunt caracteristici fundamentale ale fiinţei omeneşti; în psihiatrie cei care nu pot învăţa din experienţe trăite intră în categoria celor cu tulburări de orientare, devin dizarmonici; cine îşi relativizează, expune, jonglează, amanetează, ignoră şi neagă istoria, este sortit risipei, fie el individ, neam, popor". (…) [**Pr. Iosif Zoica**, **„Istoria cu vedere la minte (*Pledoarie pentru capacitatea de rezistenţă la urât şi minciună)*"**, „Credinţa Străbună", Anul XIX, Nr. 4 (277), aprilie 2009, Alba Iulia]

Văzut de către Raoul Şorban:

D-l Zeno Millea nu este o persoană, ci o instituţie! [La lansarea volumului meu „Secesiunea Ardealului", „Sala de sticlă" a Primăriei Cluj-Napoca, anul 2002]

Văzut de istoricul militar Col. Dr. Mircea Dogaru:

Editura ARED a lansat joi, 16 septembrie a. c. (1999 – nota mea), la Librăria „Mihail Sadoveanu", lucrarea „1989-1998, Istorie maghiaro-maghiară în citate". Îngrijit de cunoscutul publicist Zeno Millea (…) volumul reprezintă o culegere de „citate", în fapt de documente incendiare (…). Este, în fapt, o istorie în date a „Iredentei" din România deceniului postrevoluţionar, care ni se prezintă singură prin cele mai autorizate voci. (…) Iată, de ce, lectura acestei cărţi este necesară. Pentru că în paginile ei nu ni se confesează un om, ci însăşi Istoria cinică a unei epoci a valorilor răsturnate, în care injustiţia faţă de majoritatea etnică (popoare şi naţiuni) este ridicată la rang de virtute supremă! (…) [**Observatorul Militar**, 21-28 septembrie 1999]

Văzut de publicistul Constantin Mustaţă:

Privesc cu profundă admiraţie bătălia cu timpul a doctorului Zeno Millea din Aiud. A pătimit o viaţă, dar niciodată, nimeni nu i-a scos Ardealul din inimă. A scris despre el o bibliotecă. El, chirurgul Zeno Millea, e, de fapt, o instituţie. Îmi plec fruntea, doctore, îţi doresc sănătate şi-l rog pe Bunul Dumnezeu să te aibă în pază. [C-tin Mustaţă, „Teroare în Ardeal", vol. II, Ed. „Roza Vânturilor". Bucureşti, 2009]

Văzut de un medic-scriitor (demn şi el de pana lui Cervantes), om al cetăţii şi „european român”:

Doctorul Zeno Millea este un eminent profesionist (medic primar chirurg, şef de secţie, în prezent pensionar), om de cultură – pianist cunoscut (fost şef al orchestrei mediciniştilor clujeni pe vremea studenţiei şi nu numai), în prezent scriitor neobosit, dar, mai ales, om de mare conştiinţă. Născut la Cluj din mama Tokay Etelka, descendentă din rândurile aristocraţiei maghiare şi secuieşti, are, deci, „limba maternă” maghiară. Tatăl, Silviu Millea, scoborâtor din generaţii de buni români mărgineni (bunicul notar în Poplaca – Sibiu). Toată familia, în timpul efectelor Diktatului de la Viena a rămas la Cluj, prilej cu care a cunoscut, nemijlocit, tratamentul discriminatoriu la care au fost supuşi românii ardeleni de către administraţia maghiară. Vorbitor perfect al limbilor română şi maghiară, doctorul Millea îşi dă seama de subterfugiile de care s-au folosit, din toate timpurile, politicienii maghiari, demascându-le conduita antiromânească din sursele directe (publicaţii maghiare) monitorizate. Zeno Millea nu este xenofob sau şovin, este un democrat, om de mare conştiinţă, care numai după ce a trăit, la Cluj, persecuţiile din perioada Diktatului şi, mai ales, după ce a înţeles determinarea din totdeauna a ungurilor de a stăpâni Ardealul, leagănul neamului românesc, s-a apucat să dezvăluie politica antiromânească a cercurilor iredentiste maghiare. Nu este uşor să ai o poziţie echidistantă atunci când provii din două etnii iar una dintre ele a căutat neîncetat s-o suprime pe cealaltă! El se situează de partea prigoniţilor care, de fapt, au reprezentat, din totdeauna, elementul autohton şi majoritar pe meleagurile ardelene. Scrierile sale ar trebui cunoscute de decidenţii politici români, indiferent de culoarea lor politică, decidenţi păcăliţi în permanenţă de cererile nejustificate ale UDMR-ului. Cinste doctorului Zeno Millea!

(http://vatraromaneascacluj.org/?p=101#comments
by Liviu Moldovanu on February 5th, 2011-3;35 am)

ISTORIE "MAGHIARO-MAGHIARĂ"
ÎN CITATE

ZENO MILLEA

1989 – 1998
ISTORIE
„MAGHIARO – MAGHIARĂ“
ÎN CITATE

A.R.E.D.

Ecouri de presă*

Vineri, 16 septembrie 1999, a avut loc la Librăria Mihail Sadoveanu din Bucureşti, lansarea cărţii colaboratorului nostru Zeno Millea, ISTORIE „MAGHIARO-MAGHIARĂ" ÎN CITATE. Prezenţa a numeroase personalităţi marcante ale vieţii, politice şi culturale, a subliniat interesul deosebit pe care l-a stârnit demersul dlui Millea, atât de necesar şi atât de prompt, în împrejurările nefericite prin care trece astăzi România. (…)

În cele ce urmează, reproducem cuvântul autorului care se opreşte în mod special asupra motivaţiei cărţii.

Anunţăm, totodată, pe cititorii noştri că Zeno Millea va relua în revista noastră ciclul ISTORIE „MAGHIARO MAGHIARĂ" ÎN CITATE, încercând să-l ţină „la zi".

Ne facem o datorie, mulţumind colegilor de la *Adevărul, Cotidianul, Curierul Naţional, Observatorul Militar* şi altor publicaţii care au prezentat cartea lui Zeno Millea

Istorie„ maghiaro – maghiară" în citate (Zeno Millea – 16 sept. '99)

Se cheamă că ne aflăm la o lansare de carte. Judecând, însă, după numărul de pagini, termenul ar putea să pară pretenţios. De ce această întindere redusă? Aş putea să mă apăr cu „non multa, sed multum" sau cu „multum in parvo", dar asta o vor aprecia alţii. Ceea ce pot spune cu certitudine sunt următoarele:

– materialul bibliografic din care am selectat cele ce apar în carte este imens şi a fost consultat pe parcursul a nouă ani;

– am selectat ceea ce mi s-a părut mai interesant şi mai reprezentativ;

– am redus la minimum interpretările şi comentariile, altfel spus: „m-am retras în spatele unei realităţi care vorbeşte de la sine".

Toate acestea, cu intenţia de a oferi un material care să poată fi parcurs, integral, în nu mai mult de două ore, în ideea de a înlesni, şi sub acest aspect, impactul cu publicul. Cu alte cuvinte, pentru a realiza o carte care, odată deschisă, să nu mai poată fi lăsată din mână. Fireşte, cititorii vor decide în ce măsură obiectivul, poate prea îndrăzneţ pe care mi l-am fixat, a fost atins.

Nu mi-am propus să vorbesc prea mult despre carte, va vorbi ea în locul meu şi, sper, vor vorbi alţii despre ea. O vor face de bine, o vor face de rău, oricum, refuz să cred că va fi ignorată, nu atât pentru subiectul pe care îl tratează, cât, mai degrabă, pentru maniera în care acesta este abordat.

Va trebui, totuşi, să spun câteva cuvinte despre împrejurările în care s-a născut cartea, despre rădăcinile, motivaţia şi finalitatea demersului meu. Cu alte cuvinte: de ce eu şi nu altcineva, de ce acum şi nu altădată, de ce aşa şi nu altfel?

Titlul cărţii oferă cadrul cel mai potrivit pentru a răspunde la aceste întrebări, drept care, îmi permit să vi-l reamintesc: 1989-1998, Istorie „maghiaro-maghiară" în citate.

De ce 1989? Pentru că, aşa cum prea bine se ştie, acest an marchează o cotitură radicală în istoria României, în istoria Europei Centrale şi de Est, un moment de cumpănă în destinele ţărilor fostului Lagăr socialist

De ce „1989-1998"? Pentru că a fost (şi continuă să fie) perioada în care chinuita noastră „tranziţie" a fost (şi este) marcată şi de recrudescenţa iredentismului maghiar, recrudescenţă care a beneficiat de o conjunctură cum nu se poate mai favorabilă.

De ce „istorie"? Pentru că, pe de o parte, n-am găsit un termen mai potrivit şi, pe de altă parte, este vorba de continuarea unei istorii vechi de peste 80 de ani, care n-a cunoscut, pe parcursul anilor, decât alternanţe de ritm şi de instrumentare.

……

*De menţionat că şi în cazul ecourilor de presă am renunţat, pentru a nu încărca în mod inutil textul, la ghilimele, fiind vorba exclusiv de citate (cu sursa explicitată) pe care nu intenţionez să le comentez.

De ce „maghiaro-maghiară”? Pentru că este vorba de o acțiune concertată, coordonată de la Budapesta, a maghiarilor din întreg bazinul carpatic (respectiv a organizațiilor de tip udemerist, ce le reprezintă interesele), îndreptată în direcția anulării efectelor Trianonului.

De ce „în citate”? Pentru că am fost sistematic acuzați, cel ce vă vorbeşte şi alții, nu prea mulți, cunoscători ai problemei, că denaturăm (prin trunchiere, scoatere din context etc.), că supunem unor interpretări şi comentarii tendențioase, partizane, afirmațiile şi declarațiile liderilor maghiari, precum şi concluziile sau proclamațiile diverselor forumuri maghiare ori maghiaro-maghiare. Drept care, de această dată, m-am rezumat la simple citate, bună parte din ele „in extenso”, lăsând la latitudinea cititorului interpretarea şi comentarea lor.

Cât priveşte întrebarea: de ce eu şi nu altcineva – aş putea să răspund, simplu, pentru că altcineva nu s-a încumetat să o facă. Fireşte, este doar o jumătate de răspuns. Deci, de ce eu? Pentru că sunt ardelean, m-am născut la Cluj, în 1934, dintr-o familie mixtă şi mi-am trăit întreaga viață în Ardeal, inclusiv în perioada 1940-1945 – în Ardealul de Nord cedat Ungariei consecutiv Diktatului de la Viena. Ce înseamnă cele de mai sus? Înseamnă că ştiu la perfecție limba maghiară, că problema de care mă ocup în carte mi-este cunoscută nu numai de la fața locului, ci şi „din interior”, că am avut ocazia să mă „bucur” şi de statutul de minoritar al Ungariei.

Este suficient pentru a scrie o carte? În loc de orice răspuns, voi mai adăuga că această carte s-a născut după 9 ani de activitate publicistică, ultimii 6 la revista „Timpul – 7 zile”, şi că este rodul, printre altele, a unei veritabile monitorizări a principalelor publicații de limbă maghiară din țară şi a mai multor ziare şi reviste reprezentative din Ungaria, precum şi a emisiunilor TVR în limba maghiară şi a celor ale postului maghiar (maghiaro-maghiar, de fapt) Duna TV.

Ce am urmărit prin scrierea şi publicarea istoriei „maghiaro-maghiare” în citate? În primul rând, să avertizez asupra existenței şi nocivității iredentismului maghiar, să demonstrez că acesta nu este o ficțiune, o diversiune menită să abată atenția de la alte probleme cu adevărat importante, o invenție a „național-comunismului” românesc, o găselniță cu finalitate electorală, ci o realitate ce atentează la unitatea şi integritatea statului național român, suveran, unitar şi indivizibil. În al doilea rând, să aduc, în sprijinul celor de mai sus, argumente şi dovezi de aşa natură încât ignorarea lor să nu mai poată fi pusă decât pe seama trădării de neam şi de țară. Şi, în fine, pentru a înlesni o limpezire, pentru a invita la o clarificare de poziție, în deplină cunoştință de cauză. (…) [Textul a fost reprodus din săptămânalul *Timpul – 7 zile în România şi în lume*, nr. 39 (452) / 28sept. – 4 oct. 1999, pag. 9]

În **Adevărul** (18 septembrie 1999), Istoria „maghiaro-maghiară” este prezentată, pe pagina a doua, sub titlul: ***O carte despre mecanismele iredentismului.***

În **Observatorul Militar** (22-28 septembrie 1999), lansarea este semnalată, pe prima pagină, de către istoricul militar Col. Dr. Mircea Dogaru. [Reamintim că am reprodus pasaje semnificative din textul articolului, cu ocazia prezentării autorului – sub genericul „Zeno Millea văzut de…”.]

Ecouri de presă electronică

Pentru promptitudine, trebuie s-o remarcăm pe **Irina Dumitrescu,** care deja a doua zi (17 sept.) anunță evenimentul pe internet. În ceea ce mă priveşte, rețin calificativul de „martor al evoluțiilor politice din România”, lucrarea mea fiind considerată „o carte-document ce vorbeşte despre interesul național”.

Cât priveşte celelalte intervenţii, o reţin (şi amintesc) pe cea mai pertinentă, nuanţată şi cuprinzătoare dintre ele, cea a d-lui Ion Goian (**RECURSUL LA MEMORIE: Zeno Millea, 1989-1998, Istorie „maghiaro-maghiară" în citate**, mhtml:file://C:/My%20Documents /Family/RECURSUL%20LA%20MEMORIE.mht 2002-05-28), intervenţie scrisă după citire, „digerare", confruntare, corelare şi „sedimentare" de aproximativ 2 ani.

D-l Goian, în esenţă, spune (despre mine) următoarele:

– că am reuşit, după un deceniu, să pun lucrurile cap la cap şi să ofer un *continuu structurat*;

– am reuşit să demonstrez că nu este vorba de învolburări pasagere, ci de un dat funciar şi de o consecvenţă şi continuitate demne de invidiat;

– am reuşit să arăt că nu este vorba de un exhibiţionism de paradă, ci de o treabă cât se poate de serioasă;

– am reuşit să arăt că „scenarita" nu este o boală, ci o găselniţă manipulatorie menită a ne adormi – şi pe această cale – vigilenţa, expectativa armată;

– am reuşit să văd că diverşii demitizatori şi sătui (de România, de Eminescu etc.) sunt cozi de topor sau ucigaşi cu simbrie.

Reproduc, în încheiere, ultimul alineat: *O ideologie, adică o simplificare şi distorsionare a adevărului, înlocuieşte o altă ideologie; cam asta pare a fi esenţa secolului care s-a încheiat. Dar cei care au ieşit cu adevărat învingători din confruntarea cu acest secol au fost aceia care au avut curajul şi inteligenţa de a ieşi din strânsoarea ideilor simplificate despre realitate şi a căuta să se apropie de adevăr în toate nuanţele acestuia. Unui asemenea scop îi serveşte şi cartea-document a lui Zeno Millea.*

Ion Goian

SECESIUNEA ARDEALULUI

Zeno Millea

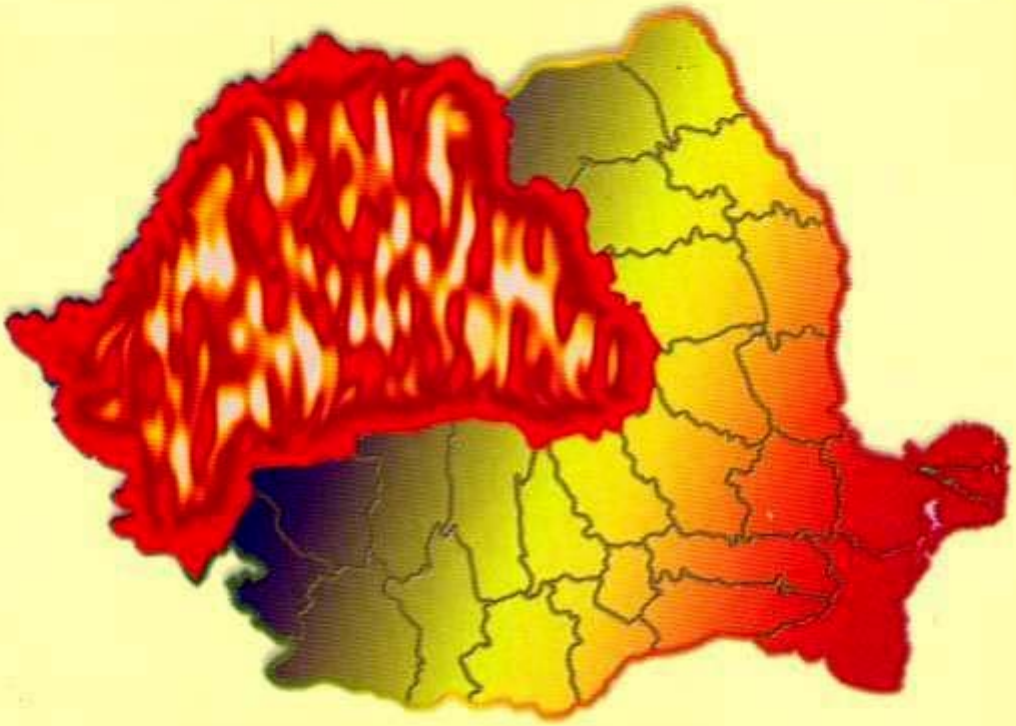

Secesiunea Ardealului

Editura Carpatica
2002

Ardealul – pământ românesc şi lacrima lui curată

Un reper esențial

În Editura C*arpatica* din Cluj-Napoca a apărut volumul ***Secesiunes Ardealului. Scenarii – (geo)politice, confesionale,etnice şi transetnice – pre şi postdecembriste***. Aşa cum scrie autorul, Zeno Millea, într-un scurt „*Cuvânt înainte"*, cartea „sintetizează un demers publicistic ce se întinde pe durata ultimilor 12 ani, desfăşurat cu precădere în săptămânalul *Timpul – 7 zile*".

Reluând, în această formulă, lectura foiletoanelor lui Zeno Millea, îmi îngădui să afirm că ele constituie una din cele mai consistente încercări ale noastre, ale celor de la *Timpul*, de a desluşi şi promova teme de meditație în stare să dea intelectualului onest, dincolo de efemerul zbaterilor politice şi de patima clipei, şi informația fundamentală necesară fixării unor repere obiective de judecată în problemele majore care definesc, în contextul provocării istorice pe care îl înfruntă, interesul nostru național.

Pentru cititorii *Timpului*, nu mai este nevoie să insist asupra perfectei cunoaşteri a „dosarului", asupra nivelului intelectual de abordare a subiectului sau asupra manierei sobre în care îşi desfăşoară demonstrația Zeno Millea. (…)

Nu încape vorbă că ne aflăm în fața unei lucrări care se înscrie de pe acum în seria (din nefericire) destul de puținelor lucrări româneşti la care, în problema revendicării hungariste, trimiterea devine obligatorie.

Cartea lui Zeno Millea va intra neîndoielnic în rândul referințelor „clasice".

Până atunci, ea ar trebui să devină lectură obligatorie pentru clasa noastră politică, pentru toți cei care, într-un fel sau altul, sunt implicați sau vor să se implice, în influențarea destinului nostru colectiv.

Adrian Riza (în *Timpul – 7 zile,* 5-11 iunie 2002)

În *Adevărul de Cluj* (18-19 mai 2002), pe prima pagină (pe post de *editorial)* apare, flancat de reproducerea copertei şi, în colțul opus, de o minicasetă (**Lansări de carte la Primăria municipiului Cluj-Napoca:** *Vineri, în Sala de sticlă a Primăriei (...), a avut loc o triplă lansare de carte. În prezența unui public numeros, au fost prezentate volumele: „Secesiunea Ardealului", de Zeno Millea, „Spiritualitatea românească şi conviețuirea interetnică în Covasna şi Harghita", de prof. Ioan Lăcătuşu, şi „Pagini ungare", de prof. Dan Brudaşcu.*), sub semnătura **prof. dr. Ioan Câmpeanu,** următorul articol: **Zeno Millea – SECESIUNEA ARDEALULUI,** din care voi reproduce primul alineat:

Lucrarea d-lui Zeno Millea răspunde unor necesități ale momentului, integrându-se cu succes în istoria contemporană românească, mai ales în istoria Ardealului, fiind un unicat în literatura românească postdecembristă. Lucrarea sistematizează un demers publicistic ce se întinde pe durata ultimilor 12 ani şi-şi propune „să urmărească şi să analizeze eforturile cercurilor revizioniste maghiare de anulare (sau măcar de corectare) a realităților post-trianonice în general şi, în particular, pe cele îndreptate în direcția realizării «noii identități» a Ardealului".

Recenzia d-lui profesor Câmpeanu este reluată şi dezvoltată în săptămânalul clujean *Curierul* (numerele din 27 mai şi 3 iunie 2002). Iată alineatul cu care domnia sa îşi încheie demersul:

Lucrarea este valoroasă prin multitudinea informațiilor, aduse la zi, cât şi prin judecata limpede a autorului în interpretarea faptelor. Şi de această dată, dl Zeno Millea dă dovada competenței d-sale, punând la dispoziția cititorilor o inestimabilă carte de suflet, care nu trebuie să lipsească din biblioteca şi mintea fiecăruia dintre noi.

Prof. dr. Ioan Câmpeanu

Notă: Din motivele arătate, imediat după prefață, am reprodus doar 23 din cele 47 capitole ale cărții.

MIŞCAREA
REVIZIONISTĂ MAGHIARĂ

ZENO MILLEA

MIȘCAREA REVIZIONISTĂ MAGHIARĂ

EDITURA DRAGOȘ VODĂ
CLUJ - NAPOCA · 2003

Ce fel de mişcare revizionistă maghiară?

Cei care îi contestă existența (în general), ar trebui să ştie că există până şi o organizație care poartă acest nume (autoîntitulată – cum ar veni). Este vorba de *Magyar Revizios Mozgalom – MRM (Miscarea Revizionistă Maghiară), fosta „Societate Trianon pentru Dreptatea Ungară”,* mişcare ce îşi propune *„să aducă la ordinea zilei”* problema *„modificării nedreptelor hotare trianonice”* şi să redea revizionismului maghiar *„eficiența de odinioară”*.

Cartea pe care am reprodus-o este, practic, tot un volum de publicistică, ce însumează un ciclu de articole apărute în săptămânalul TIMPUL – 7 ZILE pe parcursul anului 2002, articole reprezentând rodul monitorizării perioadei preelectorale din Ungaria, aşa cum a fost reflectată aceasta în mediile de informare aflate, preponderent, sub influența Dreptei maghiare.

Mai trebuie să precizăm că, spre deosebire de alte dăți, când am acordat prioritate presei scrise şi celei audio-vizuale convenționale, de această dată am urmărit cu precădere presa electronică (internetul).

Să nu se sperie (bucure?) nimeni: n-am violat nicio corespondență particulară; am consultat doar nişte site-uri (http://www.inforum.hu, http://chat.trefort.net, http://www.revizio.com http://www.nemnemsoha.hu etc., etc., etc.) accesibile fără probleme, pe care se poartă discuții interminabile, polemici, se fac anunțuri, invitații la diverse acțiuni, demonstrații, proteste etc., etc., etc.

Cartea, printre altele, permite şi o apreciere a limitelor reale (cantitativ şi calitativ) ale fenomenului, pe internet neexistând nici un fel de cenzură (nici măcar autocenzură) şi, pe de altă parte, formula consacrată cu răspunderea care aparține în exclusivitate autorului fiind totalmente inoperantă, dacă nu de-a dreptul ridicolă. Drept care, mai ales în domeniul de care mă ocup, poți nu arareori să întâlneşti chestiuni ce nu pot fi încadrate decât la *non plus ultra!*

Zeno Millea

"CHESTIUNEA TRANSILVANIEI"

versus

"PROBLEMA TRANSILVANĂ"

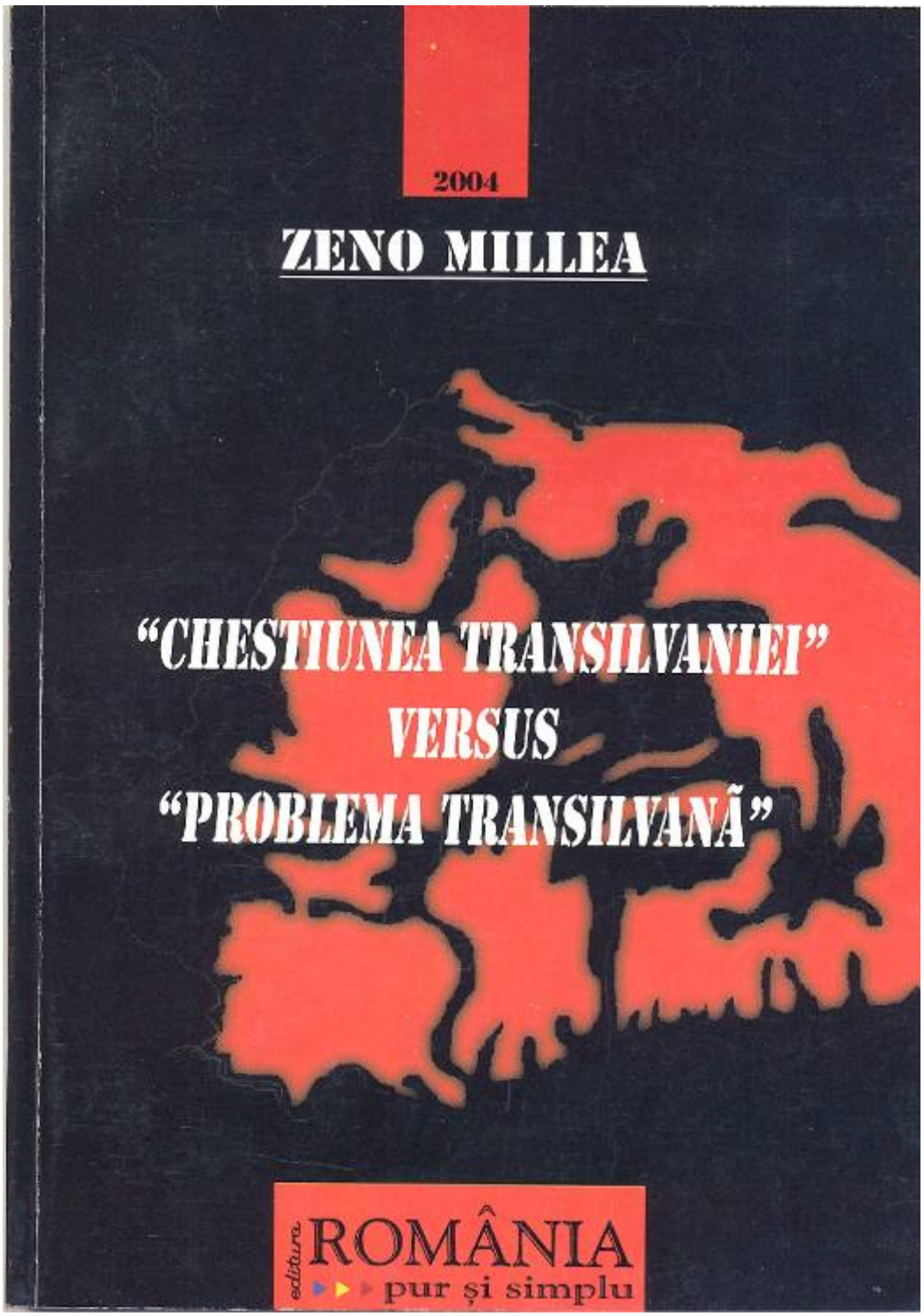

„Chestiunea Transilvaniei" versus „Problema transilvană" reprezintă o contrapunere a două maniere de abordare, a două viziuni, a două universuri axiologice diametral opuse în ceea ce privește raportarea la problema în discuție, cea a integrării europene a României, în speță semnificația, implicațiile şi prețul acesteia.

Desigur, nu ne-am propus o tratare exhaustivă a problemei, cartea ocupându-se doar de un singur aspect, major în viziunea noastră, al acesteia: supraviețuirea statului național unitar, în contextul respectiv.

Pe de altă parte, în carte pot fi regăsite, dezvoltate şi detaliate, şi acele capitole nereproduse din **Secesiunea Ardealului** care prezintă, practic, scenariile (geo)politic şi transetnic.

Zeno Millea

UNGARIA DUALISTĂ
şi
„PERICOLUL ROMÂNESC”

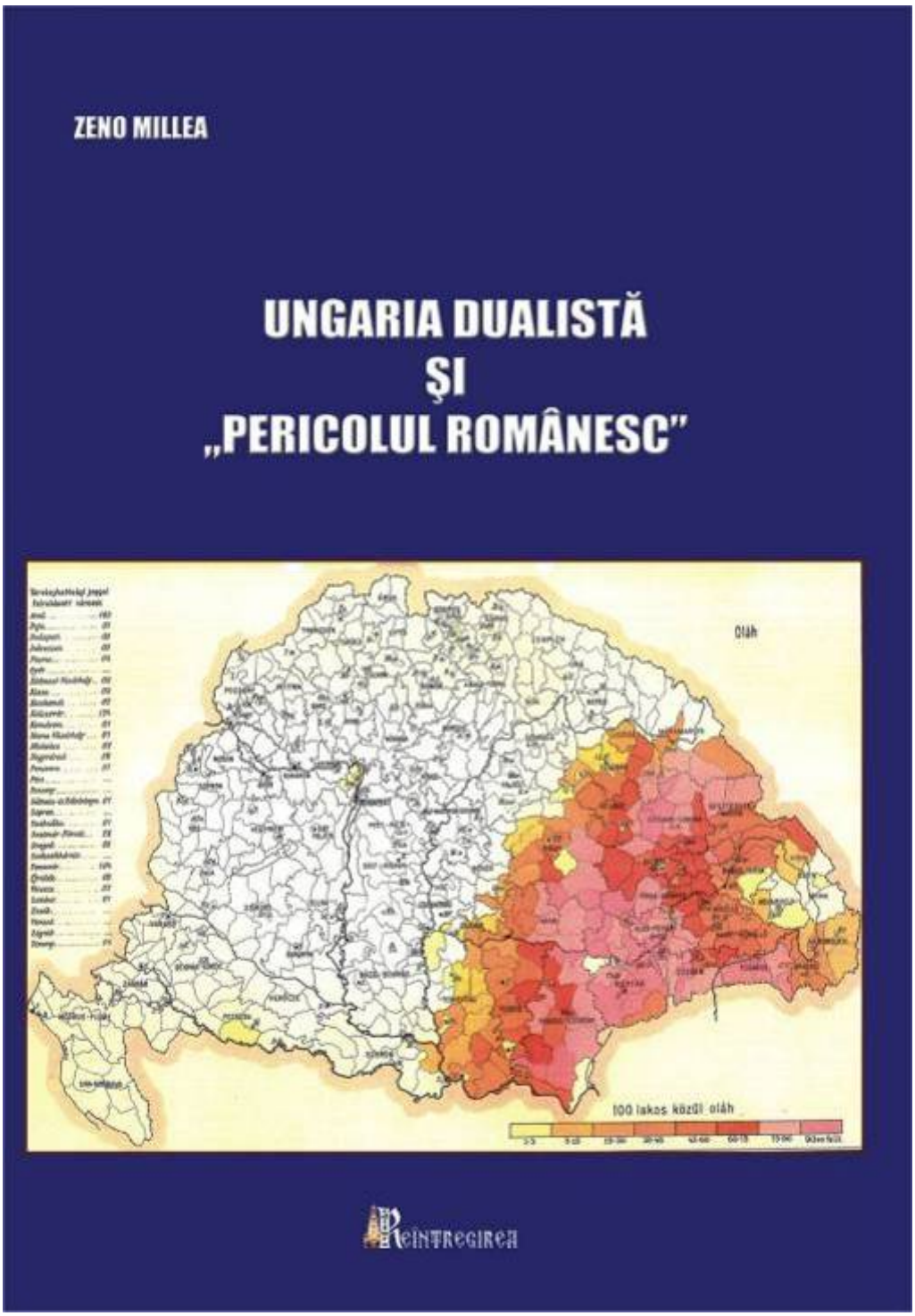

„Ce fel de pericol românesc”? Cel despre care avertiza (propunând şi măsuri de contracarare), în 1907, un înalt funcţionar al Ministerului Regal Maghiar de Interne – Huszár Antal – într-o carte de „uz strict confidenţial”, intitulată „A Magyarországi Románok” (Românii din Ungaria).

De ce am considerat interesant (sau chiar de actualitate) subiectul? Din varii motive, ce ţin de realităţile perioadei evocate – dar şi de reflectarea acestora în prezent, realităţi pe care lectura cărţii le va supune aprecierii şi judecăţii cititorilor.

(În paranteză fie spus, cartea reprezintă şi o reluare şi dezvoltare a unor capitole nereproduse din **Secesiunea Ardealului,** capitole consacrate „scenariului confesional” – practic, partea a treia a volumului respectiv).

PENTRU CĂ MI-AI CERUT PĂREREA….
(o viziune mai aparte asupra perioadei comuniste)

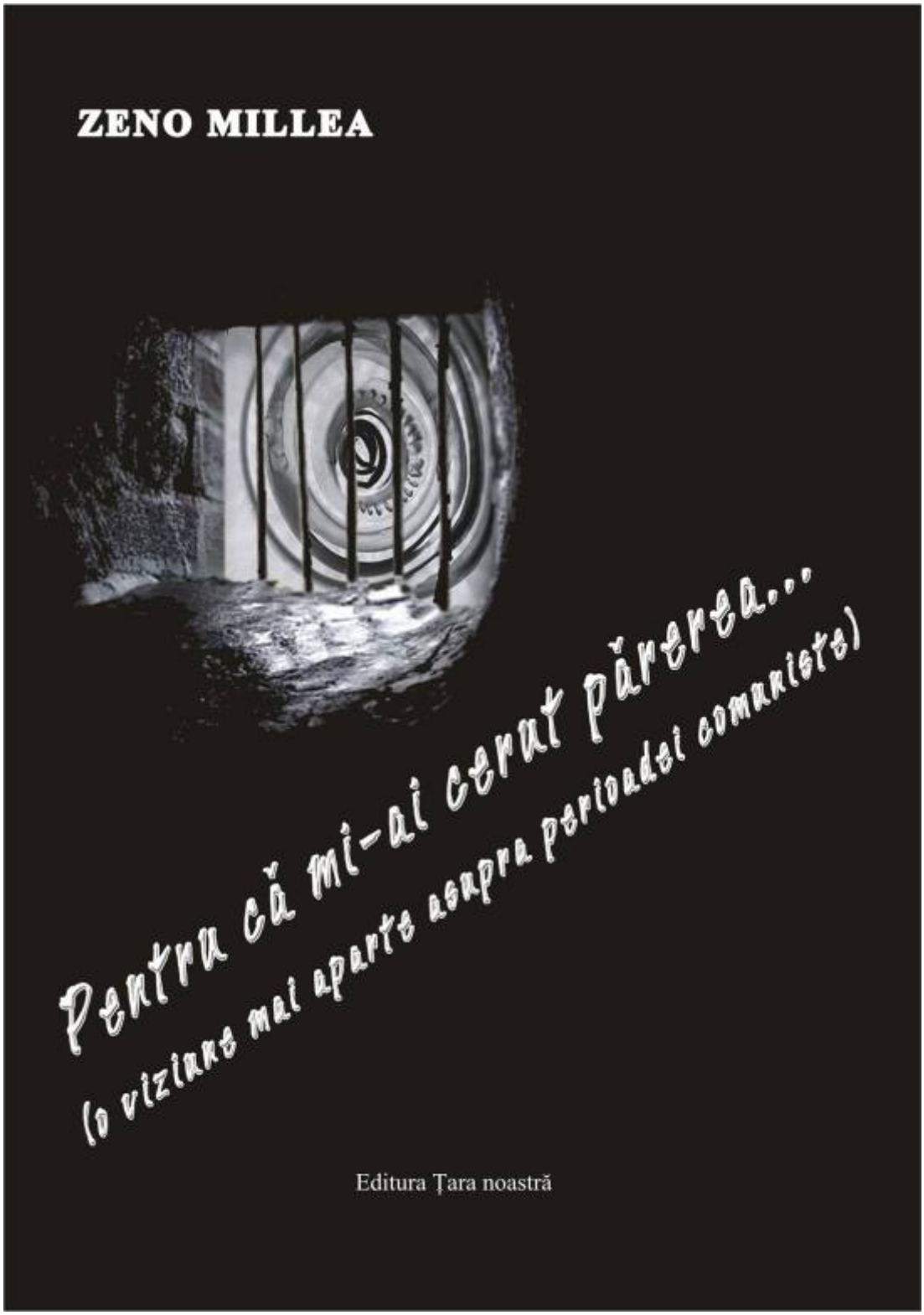

Cartea îşi propune un alt unghi de a privi şi investiga perioada comunistă din România – cu etapele ei distincte, încercând să răspundă, cu precădere, la întrebări de tipul:

- colonie sovietică – sau național-comunism?
- intransigență fatală – sau „colaboraționism” asumat deliberat şi responsabil?
- disidență – sau rezistență „sub acoperire”?

Demersul este construit, în bună măsură, pe experiența de-o viață a autorului – conținând, ca atare, o seamă de elemente autobiografice.

Zeno Millea

ANTIROMÂNISMUL "MODERAT" ŞI "RADICAL"

(în presa de limbă maghiară)

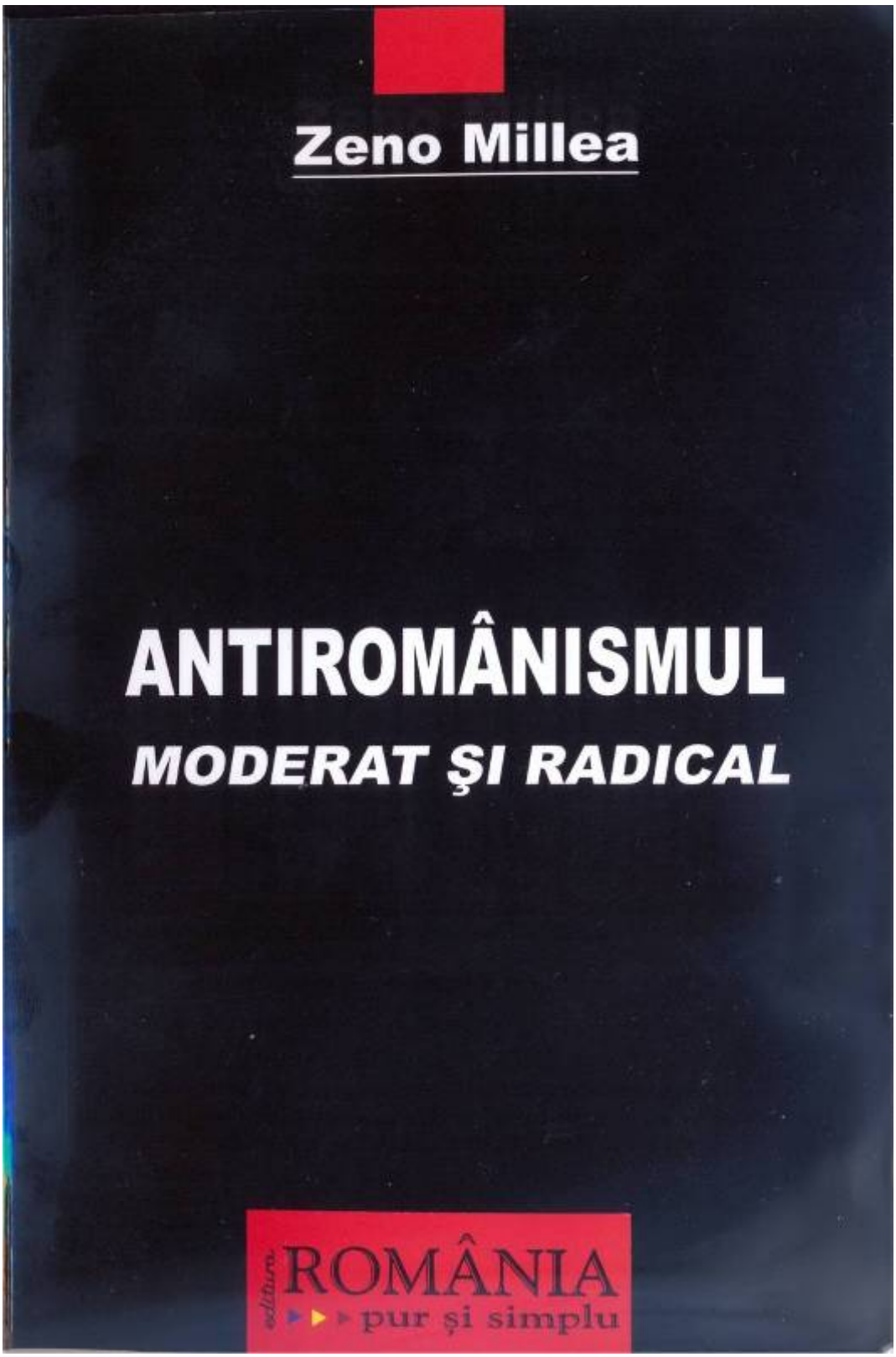

Într-o perioadă în care „antimaghiarismul” (în rând cu alte anti…isme) este ceva la ordinea zilei – dacă nu prin realitatea fenomenului, măcar prin nesfârşita lui invocare – poate a sosit momentul să încercăm să impunem şi termenul de antiromânism, al cărui drept la existență şi recunoaştere are o acoperire infinit mai consistentă, atât în istorie cât şi în realitățile prezentului. (Desigur, această simplă – şi argumentată – încercare va fi taxată imediat, după o veche şi verificată rețetă, drept „antimaghiarism”!)

Zeno Millea

1940 – 1944:

ISPĂŞIND VINA DE-A FI RĂMAS ACASĂ…

Dacă un Raoul Şorban, Francisc Păcurariu, Romulus Zaharia sau Aurel Socol (ca să dau doar câteva exemple) au încercat să zugrăvească perioada respectivă (1940-1945) din perspectiva (şi cu discernământul) omului matur, în cele ce urmează voi încerca să-mi prezint propria versiune asupra celor văzute, simțite şi (anevoie) înțelese în anii respectivi de ocupație maghiară, versiune izvorâtă din experiența personală şi capacitatea de comprehensiune ale unui copil – elev de şcoală primară. (Evident, n-am cum să-l exclud din termenii ecuației pe septuagenarul de astăzi, drept care, chiar dacă percepțiile, nedumeririle şi pătimirile sunt cele ale copilului de odinioară, interpretările vor pendula, *volens-nolens*, între cei doi poli, între cele două ipostaze ale naratorului.)

Zeno Millea

ANTIROMÂNISMUL
PUR ŞI SIMPLU

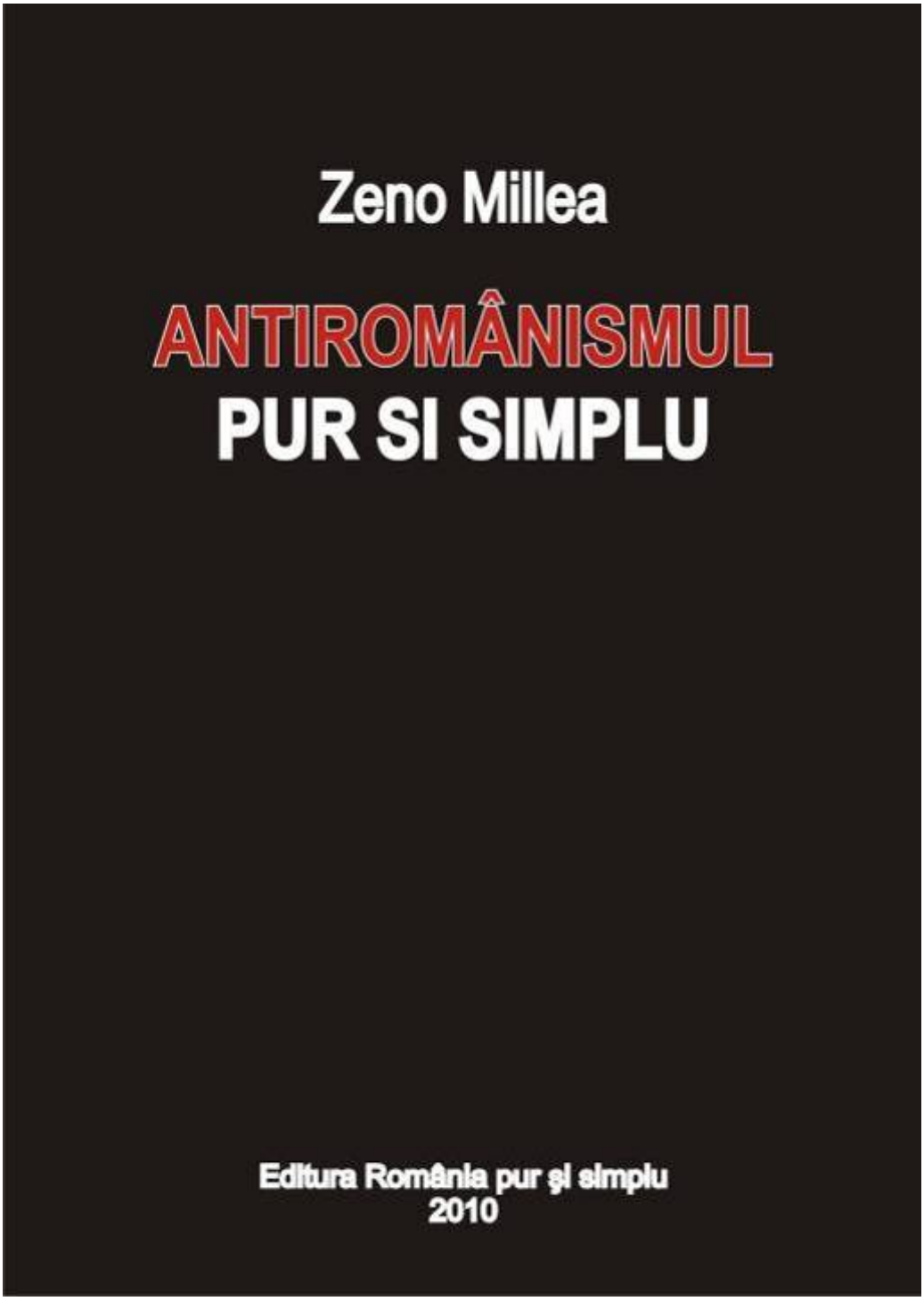

Ce este antiromânismul?

În cazul de faţă, un dat funciar – izvorât din neputinţa de a accepta statutul de minoritar, din incapacitatea de a recunoaşte un act de justiţie al istoriei, din blestemul de-a nu fi în stare să pricepi şi să digeri faptul că nu mai poţi stăpâni discreţionar un teritoriu unde ai fost din totdeauna numeric minoritar şi pe care l-ai stăpânit, efectiv, profitând de o conjunctură favorabilă, nu mai mult de 50 de ani.

De ce antiromânism „pur şi simplu”?

Pentru că moderate sau radicale nu sunt decât retorica, abordările conjuncturale şi mijloacele (complementare!) folosite.

Zeno Millea